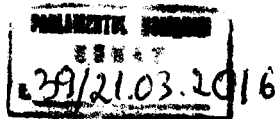

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

435
0903 2016

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului*, inițiată de domnul deputat independent Bogdan Diaconu (Bp. 547/2015).

I. Principalele reglementări

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare completarea art. 2 alin. (1) din *Legea privind organizarea și desfășurarea referendumului, cu modificările și completările ulterioare*, cu litera d)-1), în sensul introducerii de noi domenii pentru care se propune consultarea prin referendum național a poporului român, astfel:

- primirea de imigranți, refugiați sau azilanți din țările non-UE;
- acordarea de drepturi suplimentare minorităților naționale sau sexuale;
- adoptarea monedei Euro;
- adoptarea de tratate sau de acorduri comerciale sau politice internaționale sau transnaționale;

- schimbarea formei de guvernământ, a formei de administrare sau de împărțire administrativă a statului;
- staționarea de trupe străine pe teritoriul României;
- cedarea de prerogative și suveranitate din partea statului român către organismele internaționale, europene sau transnaționale;
- exploatarea resurselor naturale de către companii cu capital străin;
- contractarea de împrumuturi de la Fondul Monetar Internațional sau de la alte instituții financiare europene sau internaționale.

II. Observații

1. Analizând soluția legislativă propusă de inițiator prin prisma finalității acesteia și anume consultarea voinței poporului, prin referendum, cu privire la probleme cu un deosebit impact social, apreciem că aceasta poate fi atinsă prin interpretarea extensivă a noțiunii de „*probleme de interes național*” și nu prin completarea art. 2 alin. (1) din lege.

Astfel, Constituția României reglementează trei tipuri de referendum național: cel consultativ, inițiat de Președintele României asupra unor probleme de interes național, menționat la art. 90, cel referitor la demiterea Președintelui României, prevăzut de art. 95 alin. (3) și cel prin care se aprobă revizuirea Constituției, reglementat de art. 151 alin. (3).

Procedura de inițiere a fiecăruia dintre aceste tipuri de referendum este distinct și detaliat reglementată în cadrul Legii nr. 3/2000, care dezvoltă prevederile Constituției, fără a adăuga însă la acestea.

2. Apreciem că introducerea de noi domenii nu se bucură de un suport constituțional, acestea încadrându-se, de fapt, în categoria „*problemelor de interes național*”.

Conform art. 90 din Constituție, „*Președintele României, după consultarea Parlamentului, poate cere poporului să-și exprime, prin referendum, voința cu privire la probleme de interes național*”.

Domeniile considerate de interes național pentru care se poate organiza referendum au fost reglementate expres și limitativ prin art. 12 alin. (1) din Legea nr. 3/2000.

Curtea Constituțională s-a pronunțat¹ cu privire la caracterul neconstituțional al prevederilor anterior menționate și a constatat următoarele:

„Numai Președintele României are dreptul de a decide care sunt problemele de interes național și, în cadrul acestora, de a stabili, prin decret, problema concretă ce se supune referendumului și data desfășurării acestuia. Sub acest aspect, Curtea constată că enumerarea limitativă în cuprinsul art. 12 alin. (1) din Legea nr. 3/2000 a unor situații considerate a fi "probleme de interes național" este de natură a îngreuna dreptul Președintelui de a consulta poporul, știut fiind faptul că, în timp, interesul național poate diferi, oricând putând interveni situații noi, care să reclame organizarea unui referendum. Orice enumerare a situațiilor considerate ca fiind de "interes național" la momentul la care legiuitorul adoptă reglementarea se poate transforma ulterior într-o îngreunare, într-o limitare care să afecteze dreptul constituțional al Președintelui de a decide singur cu privire la problemele asupra cărora vrea să consulte poporul. Acest drept exclusiv al Președintelui își găsește suportul în dispozițiile constituționale ale art. 80 referitor la "Rolul Președintelui", ale art. 2 alin. (1), potrivit căruia "Suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, [...], precum și prin referendum", ale art. 81 alin. (1) referitor la legitimitatea electorală egală a Președintelui României cu legitimitatea Parlamentului și ale art. 1 alin. (4), care stabilește că "Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor - legislativă, executivă și judecătorească - în cadrul democrației constituționale".

Stabilirea prin lege a problemelor de interes național reprezintă un amestec al Parlamentului în exercitarea atribuțiilor exclusive ce-i sunt conferite prin Constituție Președintelui și, ca atare, o nesocotire a principiului separației și echilibrului puterilor în cadrul democrației constituționale”.

Prin urmare, pentru a nu excede cadrului constituțional actual și pentru evitarea paralelismelor legislative, considerăm că nu se poate susține promovarea propunerii legislative.

3. Din punct de vedere al constituționalității propunerii legislative, apreciem că sintagma „schimbarea formei de guvernământ” din cadrul textului propus pentru art. 2 alin. (1) lit. h) ar putea veni în contradicție cu

¹ Decizia nr. 567/2006 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 alin. (1) din Legea nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului

prevederile art. 152 alin. (1) din Constituția României, care consacră, ca limită a revizuirii Constituției „*forma republicană de guvernământ*”. În acest sens, menționăm că și textul art. 3 din Legea nr. 3/2000 dispune că „*Problemele care, potrivit art. 148 din Constituție², nu pot fi supuse revizuirii nu pot face obiectul referendumului*”.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Dacian Julien CIOLOȘ

Domnului senator Călin-Constantin-Anton Popescu-Tăriceanu
Președintele Senatului

² *Textul legal menționat face trimitere la prevederile art. 148 din Constituția României, în forma anterioară revizuirii prin Legea de revizuire a Constituției nr. 429/2003*